

eStudie.no – Norges ledende e-læringsportal - presenterer:

Konfliktløsning

Skrevet av: Kjetil Sander © Januar 2018

1 Innholdsfortegnelse

1 Innholdsfortegnelse	2
2 Konfliktdefinisjon	7
2.1 Definisjon ->> Konflikt	7
2.2 Frustrasjon eller åpen konflikt?	7
2.3 Kjennetegn ved en konflikt	8
2.3.1 Et sosialt fenomen	8
2.3.2 Ulike virkelighetoppfattelse skaper konflikter.....	9
2.3.3 Konflikt er ikke en grunnleggende uenighet.....	9
2.3.4 Ulike individuelle oppfatning.....	9
2.3.5 En kollisjon over tid.....	10
2.4 Positive og negative konflikter.....	10
2.4.1 Hvorfor er konflikter bra?	10
2.5 Intrapsyriske og interpersonlige konflikter	11
2.6 Hvorfor oppstår konflikter?	12
2.7 Enhver endring skaper konflikter.....	12
2.8 Konflikt - et resultat av informasjonmangel	13
3 Konflikter på arbeidsplassen	14
3.1 En naturlig del av hverdagen	14
3.2 Bruk konfliktene positivt	14
3.3 Ta tak i konfliktene tidlig.....	15
3.4 Slik kjenner du igjen konflikt.....	16
3.5 Hvilket ansvar har den enkelte?	17
3.5.1 Lederansvar	17
3.5.2 Tillitsvalgt og verneombud sitt ansvar	17
3.5.3 Ansattes ansvar.....	17
3.6 Hvordan kan en leder løse en arbeidskonflikt?	18
3.7 Dokumentasjon	19
3.8 Hvordan forebygge konflikter?	20
3.8.1 Organisasjonskultur	20
3.8.2 Psyko-sosialt arbeidsmiljø.....	21
4 Lovverket om konflikter	23
4.1 Arbeidsgivers styringsrett.....	24
4.2 Overordnet ansvar for konflikthåndtering	24
4.3 Virkemidler for konflikthåndtering i arbeidslivet	26
4.4 Arbeidstakers ansvar	27
4.5 Andre aktørers ansvar og myndighet	27
5 Konfliktformer	29
5.1 Horisontale og vertikale konflikter:	29
5.2 Individuelle konflikter.....	30
5.3 Relasjons konflikter (mellommenneskelige konflikter).....	30
5.4 Sakskonflikter.....	30
5.5 Verdi- og behovs konflikter.....	31
5.6 Interessekonflikter	31
5.7 Målkonflikter	32
5.8 Ressurskonflikter.....	32
5.9 Prosesskonflikter.....	32

5.10 Virkemiddelkonflikt	32
5.11 Maktkonflikt	32
5.12 Persepsjonskonflikter	32
5.13 Organisatoriske konflikter	33
6 Psykiske forsvarsmekanismer	33
6.1 Fortregning	34
6.2 Benekning og fortregning	35
6.3 Regresjon	36
6.4 Intellektualisering og rasjonalisering	36
6.5 Identifisering	37
6.6 Tilbaketrekning og isolasjon	37
6.7 Shopping	37
6.8 Varetilegnelse	37
6.9 Projeksjon	38
6.10 Dagdrømming	38
6.11 Reaksjonsdannelselse	38
6.12 Fire dommedagsryttere	38
6.12.1 Dommedagsrytter 1: Kritikk av andre	39
6.12.2 Dommedagsrytter 2: Forakt	39
6.12.3 Dommedagsrytter 3: Forsvar	39
6.12.4 Dommedagsrytter 4: Steinansikt	39
7 Mekling	40
7.1 Hvor kommer begrepet mekling fra?	40
7.2 Hva er mekling?	40
7.3 Meglerrollen	41
7.4 Meglerkjennetegn	42
7.5 Meglerkrav	42
7.6 Meglerens oppgave	42
7.7 Mekleren – en "buffer"	43
7.8 Taushetsplikt	43
7.9 Megleren bør være en rollemodell	43
7.10 Hvordan forholder partene seg til konflikten?	44
7.11 En konflikt kan ses på fra en intern og ekstern side	44
7.12 Praktiske tips for mekling av konflikter	45
7.12.1 Forberedelse	45
7.12.2 Formøte	45
7.12.3 Selve møtet	45
7.12.4 Fasilitert samtalen	46
7.12.5 Bli enige om en avtale	46
8 Konfliktløsning	47
8.1 Strategisk- og spontan konfliktatferd	47
8.2 Krever ofte en meklingsmann	48
8.3 Hva er problemet og hvor stort er det?	48
8.4 Hvor stort er problemet?	48
8.5 Er partene løsningorienterte?	49
8.6 Premisser for konfliktløsning	49
8.7 Destruktive forhold	50
8.8 Sviktende aggresjons kontroll	50
8.9 Stressfaktoren	51

9 Konfliktåndtering	51
9.1 Atferdstiler	53
9.2 Konflikttrapp	53
10 "Best practice" ved konfliktløsning	59
10.1 Ikke vent på at konflikten skal "gå over av seg selv"	59
10.2 Snakk med den det gjelder og få partene til å snakke sammen	59
10.3 "Timing"	60
10.4 Behold roen og vis respekt	60
10.5 Skill sak og person	60
10.6 Kontradiksjon	60
10.7 Anonymitet	61
10.8 Innrøm egne feil	61
10.9 Fokuser fremover	61
10.10 Hver løsningsorientert	62
10.11 For mye snakking	62
10.12 Uheldig språkbruk	62
10.13 Kritthåndtering	63
11 Konfliktløsningsamtalen	64
11.1 Målsetning	64
11.2 Forberedelse	65
11.3 Samtalens rammer	66
11.4 Avdekningsfase – partene intervjues	67
11.5 Innbyrdes forståelsesfase – hva tenker partene når de hører hva den andre forteller	68
11.6 Hva fungerer mellom partene, og hvordan ønsker de at samarbeidet skal være?	68
11.7 Oppsummering så langt - felles forståelse	68
11.8 Ny felles samarbeidsvisjon	69
11.9 Løsningsforslag	69
11.10 Handling og beslutningsfase	69
11.11 Evalueringsfase og avsluttende læring	70
12 Maskert herredømme	70
13 Universell metode for konfliktløsning	72
13.1 Definasjon av problemet:	73
13.2 Bli enige om målet	73
13.3 Foreslå mulige løsninger	73
13.4 Vurder forslagene på løsninger	74
13.5 Velg ut en løsning	74
13.6 Sett planen ut i livet	74
14 Gordon strategi for konfliktløsning	75
15 LØFT - Løsningsfokusert Tilnærming til konflikter	77
15.1 Hva er LØFT?	77
15.2 Ikke let etter årsaksforklaringer	78
15.3 Kartlegg heller løsningsmønstrene og nøklene til løsningene	78
15.4 En målorientert teori	79
15.5 Hvordan finne målene?	81
15.6 LØFT ser bort i fra årsaker	82
15.7 Når avsluttes LØFT?	83
15.8 Hvilket resultat gir LØFT?	83

15.9 Når kan LØFT ikke brukes	84
16 Forhandlinger	85
16.1 Hva er en forhandling?	85
16.2 Hva er forhandlingsteknikk?	85
16.3 Forhandlinger kan løse konflikter	86
16.4 Forhandlinger i salg og ledelse	86
16.5 Hva kjennetegner et godt forhandlingsresultat?	87
16.6 Hva kjennetegner en dyktig forhandler?	88
16.7 Hvordan vinne forhandlingene?	89
16.7.1 Makt	89
16.7.2 Informasjon	89
16.7.3 Tid	90
16.8 Unngå stillingskrig (Posisjonsforhandling)	90
16.8.1 Ekstreme innganger	90
16.8.2 Begrenset makt	91
16.8.3 Bruk av følelser	91
16.8.4 Innrømmelse av svakhet	91
16.8.5 Få/ingen innrømmelser	91
16.8.6 Bryter avtaler og tidsfrister	91
16.8.7 Myk linje - Hard linje	92
16.8.8 Den bør resultere i en fornuftig avtale	94
16.9 Prinsippforhandlinger	95
16.9.1 Menneske	95
16.9.2 Interesser	96
16.9.3 Muligheter	96
16.10 Kriterier	96
16.10.1 Arbeidsmetodikk	97
16.11 Skill mellom sak og person	98
16.11.1 Oppfatninger	99
16.11.2 Følelser	101
16.11.3 Kommunikasjon	103
16.12 Fokuser på interesser og behov, ikke posisjoner	104
16.12.1 Imøtegå motpartens behov og ønsker	105
16.13 Skap muligheter for gjensidige fordeler	106
16.13.1 Bruk motpartens ideer	106
16.13.2 Etabler samarbeid/partnerskap	106
16.14 Krev bruk av objektive kriterier	107
16.14.1 "Hvordan skal disse kriteriene diskuteres med motparten ?"	109
16.14.2 Fokuser på delaksept og "commitment"	109
16.15 Kjøpslåing og forhandling	109
16.15.1 Bygge nettverk og koalisjoner	110
16.15.2 Forhandlinger	111
16.15.3 Konflikter	112
16.15.4 Argumentasjon- og avslutningsteknikker	112
16.16 BATFOL	113
16.17 Oppsummering av anbefalt forhandlingsteknikk	115
16.17.1 Preventiv argumentering	115
16.17.2 Posisjonsforhandlinger	115
16.17.3 Prinsippforhandlinger	116
16.17.4 Posisjonsforhandlinger	116

16.17.5	Prinsippforhandlinger	116
16.17.6	Delaksepter og commitment gjennom:	116
16.17.7	Økonomisk argumentasjon	117
16.17.8	BATFOL.....	117
16.17.9	Mental styrke/holdning	117